

REFERAT FRA FORHANDLINGEMØTE 6 OKTOBER 2022

Møte 5 Forhandling av Byvekstavtale for tromsø

6 oktober kl.12.00-15.30

Formannskapssalen, Rådhuset, Tromsø

Referent: Sekretariatet, Veronica Wiik

	Navn	Part
Møtedeltakere	Tone Marie Myklevoll	Komiteleder for Kommune- og byutviklingsutvalget, TK
	Barbara Vögele	Komiteleder for Miljø, klima og samferdselsutvalget, TK
	Ingrid Dahl Hovland	Vegdirektør, SV
	Ine Hilling	Transport nord, SVV
	Malin Lerudsmoen (Teams)	Økonomi og virksomhetsstyring, Strategi, SVV
	Agnete Masternes Hanssen	Fylkesråd for samferdsel, TFFK
	Bjørn Kavli	Samferdselsdirektør, Troms og Finnmark fylkeskommune, TFFK
	Elisabeth Vik Aspaker	Statsforvalteren i Troms og Finnmark
	Per Elvestad	Statsforvalteren i Troms og Finnmark

	Navn	Part
Faglige bisittere og øvrige deltakere	Gaute Sletteland	Statsforvalteren i Troms og Finnmark
	Trine-Lise Hornæs (Teams)	SVV
	Hans Vidar Richardsen	SVV
	Lars Kristensen	SVV
	Mette Mohåg	TK
	Guri Ugedahl	TK
	Sjur Melsås	TK
	Jacqueline Randles	TK
	Stina Grønbech	TK
	Øyvind Strømseth	TFFK
	Jonny Berg	TFFK
	Lasse L. Pettersen	TFFK
	Ole Remi Hausner	TFFK
	Bjarne Rohde	TFFK
	Karin Eriksen	TFFK
	Merethe Drivdal	Sekretariat Tenk Tromsø
	Veronica Wiik	Sekretariat Tenk Tromsø

Saksliste

Sak 19/22	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 20/22	Godkjenning av referat
Sak 21/22	Utkast til disposisjon for avtale
Sak 22/22	Drift av kollektivtransport
Sak 23/22	Blå bybane
Sak 24/22	Forslag til tiltak fra Statens vegvesen
Sak 25/22	Forslag til felles tiltaksliste
Sak 26/22	Videre prosess
Sak 27/22	Eventuelt

Leder av forhandlingsutvalget, Ingrid Dahl Hovland, ønsket velkommen til møtet.

Sak 19/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

Konklusjon: Innkalling og saksliste er godkjent.

Sak 20/22 Godkjenning av referat

Merknader;

- TFFK etterlyste informasjon om når statens økonomiske bidrag kan forventes jamfør sak 12 / 2022. Jamfør fremdriftsplanen planlegges dette adressert i møtet i november.
- TK påpekte at sak 16 / 2022 trenger en språklig rettelse fra KDP til KPA, og ønsker fjerning av forkortelser.
- TFFK påpekte i forbindelse med sak 17 / 2022 at det er ønskelig at fremdriftsplanen legges inn i selve referatet for fremtidige referat.

Konklusjon: Referatet er godkjent. Merknader innarbeides.

Sak 21/22 Utkast til disposisjon for avtale

Statens vegvesen har laget et første utkast til disposisjon for avtale, se vedlegg. I disposisjonen er det under noen av temaene lagt inn tekst som tidligere har vært presentert for

forhandlingsutvalget, og for øvrige tema lagt inn tekst fra mandatet. Dette for å synliggjøre hva som skal omtales, og hvordan det foreslås lagt inn i avtalen. I dette møtet legges det i utgangspunktet opp til å drøfte disposisjon og format. Det vil bli muligheter for å gi tilbakemeldinger på tekst senere.

Vegdirektøren innledet med en kort orientering om at vi har laget et forslag til ramme for en avtale for å synliggjøre hva det skal forhandles om og hva som skal omtales i avtalen.

Statens vegvesen forhandler på mandat fra samferdselsdepartementet, som i mai ba om at vi avventet å legge fram statens bidrag i en tiårig byvekstavtale til etter rammene i statsbudsjettet 2023 var nærmere klarlagt.

I byvekstavtalen er det aktuelt med belønningsmidler og programområdemidler. Når det gjelder belønningsmidler registrerer vi at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 har lagt til rette for at de tidligere tilbakeholdte midlene kan utbetales dersom det inngås byvekstavtale. Når det gjelder programområdemidler til Tromsø vil dette etter vår vurdering først kunne være aktuelt fra 2024 selv om man kommer til enighet om en byvekstavtale. Forslaget til statsbudsjettet ble lagt fram et par timer før dette møtet, og Statens vegvesen vil trenge tid fram til neste møte før vi kan legge fram statens rammer for en tiårig avtale.

AREAL

Det fremkom noe uenighet mellom partene rundt arealdimensjonen i avtaleutkastet. Statsforvalter mener arealdimensjonen i foreløpig avtaletekst er noe mangelfull. Det ble påpekt at areal er et viktig punkt med tanke på knutepunkt, parkering, utvikling av byen og tilrettelegging for mobilitet, og viste til at fortetting er samfunnsøkonomisk nyttig. Statsforvalteren påpekte også at gange/sykkel er viktig fra staten sin side. Statsforvalteren oppfordret til at partene arbeider med å få ferdig tekst om areal til neste møte.

TK og TFFK påpekte at lokale parter er veldig bevisste arealdimensjonen, og at denne ligger til grunn for alle tiltak. Tromsø er en av de tettste byene i Norge, og arbeidet med fokus på areal videreføres i arbeid med byvekstforhandlinger. Partene ønsker derfor presisering av hva som anses som mangelfullt / presisering av hva som etterspørres.

TFFK viste til rapporten fra Asplan Viak som viser at det er samfunnsøkonomisk nyttig i Tromsø å satse på kollektiv, og at dette bør tas hensyn til fra statlig side i prioritering mellom satsing på gange/sykkel og kollektiv.

Det ble gitt eksempel på knutepunktutvikling i Bergen der strukturen for bybanen ble lagt først, og deretter begynte man med knutepunktutvikling langs strekningen. TK påpekte at Tromsø har en tilsvarende struktur og viste til byggeforbud på Kvaløya. Tromsø by er allerede en av Norges tettste byer, og utfordringer ligger i å legge til rette for mobilitet mellom de eksisterende knutepunktene da byområdet allerede er definert, og hovedveinettet er lagt for gang/sykkel. TK og TFFK etterspurte igjen spesifisering av eventuelle ytterligere krav, og en spesifisering av hva som er uenighetspunktene.

Statsforvalteren kommenterte at uten en fastlagt arealdimensjon så har avtalen en bevegelig faktor som er krevende - dette fordi andre tiltak skal svare opp arealenighet. Det ble også vist til at nullvekstmålet skal ligge til grunn. Arealdimensjonen vil også gi føringer for hvor mye an byvekstmidlene som skal gå til areal sett opp mot andre formål. Selv om kommuneplanens arealdel (KPA) er i behandling frem mot sommer 2023, men man bør kunne innlemme hovedrammer for arealdelen i byvekstforhandling basert på arbeid hittil.

Møteleder konkluderte med at det er viktig med god kommunikasjon mellom partene for å finne ut av uklarheter og uenigheter, og det ble oppfordret til at partene har fokus på ferdigstilling av arbeidet med areal frem mot neste møte.

STRUKTUR

Det ble diskutert om hvordan delen om parkering skal behandles videre som tema.. Parkering er kommunens ansvar og det er laget et eget notat på dette. Notatet ettersendes og legges ved møtereferatet. Kommunen kobler på de andre partene i dette arbeidet.

Statens vegvesen ba om at eventuelle tema i avtalen utover det som ligger disposisjonen som ble presentert, spilles inn til arbeidsgruppa der alle partene er representert, og som jobber med forberedelser til forhandlingsmøtene. Statens vegvesen har ansvaret for å utforme avtaleteksten og foreslo at videre tekstutkast drøftes i denne gruppa før forhandlingsmøtene.

Avslutningsvis ble det ytret et sterkt ønske om å komme videre i arbeidet med areal i forhandlingene, med mål om snarlig konkludering på arbeid. Arbeidsgruppen for areal (ledet av statsforvalter) og arbeidsgruppe for parkering (ledet av Tromsø kommune) ble oppfordret til å jobbe videre med tekst og struktur med mål om ferdigstilling til neste møte, og å kun løfte tyngre saker til forhandlingsmøte.

Konklusjon: Forhandlingsutvalget er enige om at forslaget til disposisjon kan legges til grunn, og at det i arbeidsgruppa arbeides videre med å innarbeide tekst fortløpende ettersom temaene behandles i forhandlingsutvalget. Innspill fra partene sendes til arbeidsgruppa v/ Malin Lerudsmoen som jobber videre med struktur og tekst.

Sak 22/22 Drift av kollektivtransport

Iht. mandatet skal utviklingen av et samordnet kollektivtilbud omtales i byvekstavtalen. Det bør også komme tydelig frem hvilke forpliktelser fylkeskommunen/kommunen påtar seg for å realisere dette tilbudet. Det må også fremgå om det er tenkt gjennomført effektiviseringstiltak i kollektivtransporten.

Som merknad til denne sakens beskrivelse i mandatet ble det poengtert fra TFFK at alle partenes forpliktelser og bidrag bør framkomme i avtalen.

Troms og Finnmark fylkeskommune v/Lasse Lauritz Pettersen holdt en presentasjon om drift av kollektivtransport i Tromsø. Presentasjonen vedlegges referatet.

Hovedpunkter fra presentasjonen:

1. Belønningsmidler gir måloppnåelse i Tromsø
2. Sterk vekst på bybussen i Tromsø skaper utfordringer
3. Behov i byvekstavtalen inkluderer dekning av merkostnader til drift av Tromsø-kontrakten, samt dekning av frekvensøkning på 10 % fra 2023
4. Forslag til nye kollektiv- og mobilitetstiltak

SVV stilte spørsmål om hvorvidt økningen i kollektivreisende stammet fra bilister eller på bekostning av sykkel eller gange, med henvisning til RVU 2013-2014 og RVU 2018-2019. TFFK svarte at det er sannsynligvis noe fra begge grupperinger, men en stor andel fra bilister. Bilførerandel kan også ses i forhold til antall passasjerer.

TK tok opp at det fra fylkeskommunens presentasjon ble sagt at mervarken for kollektivtransport heter Troms Fylkestrafikk. Det ble poengtert at er utfordrende for kommunikasjon om fellesprosjektet Tenk Tromsø der mye av midlene går til driftstilskudd buss, når man ikke bruker merkevaren Tenk Tromsø. TFFK er enige i at flere bør anerkjennes, men avsender for kollektiv bør være fylkestrafikk fordi det handler om å gjøre det enkelt. Det ble diskutert at det ligger mye historikk bakover i tid tilknyttet fylkes satsing, men at vi nå må se fremover. Innføring av bompenger er knyttet til bypakken, som igjen er knyttet til belønningsmidler og satsing på busstilbud. Bypakkens bidrag til busstilbudet må kommuniseres med Tenk Tromsø som avsender.

Det ble kommentert at nullvekstmålet, og kollektiv sett opp mot sykkel/gange, manglet i presentasjon. Gitt ny økonomisk situasjon med trangere rammer og behov for tøffere prioriteringer, så må tiltakene prioriteres etter nullvekstmål. TFFK påpekte at årsaken til at man forventer en 10 % økning reisende i 2023 er direkte tilknyttet innføring av bompenger, samt innføring av tiltak tilknyttet areal og parkering, og dermed en forventet økning som er direkte relatert til nullvekst i personbiltransport. Pysjamasbussen gir et kollektivtilbud til en ny gruppe reisende, hvor det forventes av flesteparten av de tre tusen månedlige reisende tas fra personbiltransport.

Det ble påpekt at man i byvekstavtalen skal måle effekt av tiltaket sett opp mot referanseår. Byindeks vil være det viktigste målepunkt for nullvekst i personbiltransport, og man må se på hvilke tiltak som gir best måloppnåelse. Det ble også påpekt at innspill til byvekstavtalen skal inneholde planstatus for de ulike tiltakene som det skal forhandles om.

Forslag til konklusjon: Fylkeskommunen utarbeider utkast til avtaletekst om drift av kollektivtransport basert på behandling i forhandlingsmøtet som innarbeides i forslaget til avtale. Forslag til porteføljen og innspill fra forhandlingsutvalget i møtet tas med inn i arbeidet med å lage et felles forslag til neste møte i forhandlingsutvalget.

Saken er en oppfølging fra forrige møte det ble besluttet at partene skulle vurdere innspillene sammen med andre behov og tiltak og legge fram evt. andre forslag i neste møte i forhandlingsutvalget.

Tromsø kommune v/Sjur Melsås presenterte sak om Blå bybane, konseptet bygger på en mulighetsstudie som er utført av Urbaniq AS på vegne av Tromsø kommune.

Hovedinnhold i presentasjonen var bakgrunn, hovedfunn og muligheter for utprøving av personfergeforbindelse over Tromsøsundet i flere faser. Beskrivelse av mulig pilotprosjekt som kan testes ut over en treårsperiode.

Merknader fra diskusjon i etterkant av presentasjonen:

Det ble diskutert at Tromsøbrua ikke er trygg for syklister, og at kombinasjonstiltak for å trygge syklister og blå bybane kan avlaste kollektivtransport med buss. En treårig pilotperiode vil være kort tid i forhold til å etablere varige reisemønster, og at det blir viktig med gode adkomstmuligheter for alle trafikantgrupper, inklusiv sykler, sparkesykler, barnevogn, rullestol mm.

Det ble kommentert at en eventuell satsing på blå bybane må ses i sammenheng med avtaletekstens del om areal og byutvikling.

På spørsmål om hvorfor piloten er planlagt fra sentrum-Tromsdalen i stedet for Kroken - UiT/UNN så er dette fordi en pilot der vil være dyrere grunnet dårlige utbygd adkomst.

Konklusjon: Forslag til porteføljen og innspill fra forhandlingsutvalget i møtet tas med inn i arbeidet med å lage et felles forslag til neste møte i forhandlingsutvalget.

Sak 24/22 Forslag til tiltak fra Statens vegvesen

Saken er en oppfølging fra forrige møte det ble besluttet at partene skulle vurdere innspillene sammen med andre behov og tiltak og legge fram evt. andre forslag i neste møte i forhandlingsutvalget.

Statens vegvesen v/ Stein Johnny Johansen presenterte fram sine forslag til tiltak.

SVV la frem fire tiltak i en foreløpig prioritert rekkefølge, og redegjorde for disse.

- 1) Erling Kjeldsensveg: gange, sykkel, trafiksikkerhet
- 2) UNN-rundkjøringen - kollektiv
- 3) Nedre Tromsdalen - gange, sykkel, trafiksikkerhet, holdeplasser buss
- 4) Workinnrudkjøringa - gange, sykkel trafiksikkerhet

Merknader fra diskusjon i etterkant av presentasjonen:

Det ble diskutert at Erling Kjeldsens veg allerede har eksisterende tilbud for gange og sykkel, og at prioritering av dette tiltaket bør ses i sammenheng med nøktern standard/andre behov som er viktigere der det eksempelvis mangler gange - og sykkel løsninger. SVV svarte at det eksisterende tilbudet anses ikke som trafikkikkert da den felles løsningen for gange og sykkel, sett i sammenheng med den høye farten som holdes av syklistene på strekningen, fører til trafikkfarlige situasjoner for både gående og syklistene. Det ble diskutert at man må se Erling Kjeldsens veg i sammenheng med øvrige tiltak og ønsket utvikling i trafikkflyt, og vurderer trafiksikkerhet utfra dette. Det ble konkludert med at helhet i tiltakspakken var viktig i forhandlingene om byvekstavtale.

Forslag til konklusjon: Forslag til porteføljen og innspill fra forhandlingsutvalget i møtet tas med inn i arbeidet med å lage et felles forslag til neste møte i forhandlingsutvalget.

Sak 25/22 Forslag til felles portefølje

Saken er en oppfølging fra forrige møte der faggruppe for kollektiv og faggruppe gange, sykkel og trafiksikkerhet (begge fra Tenk Tromsø) la fram mulige tiltak som kan være aktuelle i en byvekstavtale for Tromsø. I møtet ble det besluttet at partene skulle vurdere innspillene sammen med andre behov og tiltak og legge fram evt. andre forslag i neste møte i forhandlingsutvalget.

Troms kommune v/ Tone Marie Myklevoll og Troms og Finnmark fylkeskommune v/ Agnete Masternes Hanssen presenterte forslag til felles portefølje. Innspillet bygger videre på det som ble lagt fram i forrige møte. Presentasjonen vedlegges referatet.

Merknader fra diskusjon i etterkant av presentasjonen:

Det ble oppfordret til at vekting av de ulike tiltakene må ses opp mot en helhet, og tiltakene må prioriteres deretter.

Vedrørende innspill om å kunne benytte programområdemidler til planlegging ble det vist til at føringene for programområdemidlene ligger fast, og at en eventuell diskusjon rundt dette må løftes til politisk nivå.

Vedrørende innspill om krav til egenandel ble det bekreftet at det ikke ligger krav om 20 pst. egenandel i byvekstavtale. Kravet om 20 pst. egenandel i bypakke Tenk Tromsø ligger fast.

Det ble kommentert at det i det videre arbeidet er viktig at SVV involveres, blant annet for avklaringer rundt finansieringskilder som ble presentert i forrige møter.

Forslag til konklusjon: Fylkeskommunen og kommunen, vil i samarbeid med SVV og med bakgrunn i innspillene i dette møtet og forrige møte lage forslag til prioritert liste, som så legges fram for forhandlingsutvalget i neste møte. Prosjektene i listen skal inneholde planstatus og forslag til finansieringskilde/r.

Sak 26/22 Videre prosess

Forhandlingsløp – oppdatert forslag til framdriftsplan

Møte 1 – 24. mars

Tema: Oppstartsmøte 24. mars

- Rammer for forhandlingene
- Krav og forventninger til forhandlinger
- Forhandlingsløp og møteplan

Møte 2 – 2. mai

- Avklaringsmøte

Møte 3 – 13. juni

Tema: Kunnskapsgrunnlag, mål og arealtiltak

- Trafikkanalyse
- Areal
- Bakgrunn, formål, mål og prosjekter

Møte 4 – 26. august

- Tiltak for kollektiv, sykkel og gange – innspill fra faggruppene (nytt tema)
- Parkeringstiltak (nytt tema)
- Gjennomgang av avtaletekst:
  - Areal og Bakgrunn (2. utkast)
  - Formål, mål og prosjekter (2. utkast)

Møte 5 – 6. oktober

- Innspill til porteføljen (alle parter)
- Drift av kollektivtransport

Møte 6 – 4. november

- Forslag til prioritert portefølje (arbeidsgruppe ledet av TK/TFK)
- Økonomisk ramme for gang- sykkel- og kollektivtiltak og belønningsmidler (nytt tema)
- Midler/bidrag fra kommunene/fylkeskommunene (nytt tema)
- Gjennomgang av avtaletekst

Møte 7 – 2. desember

- Styringssystem for oppfølging av avtalen
- Oppfølging og måling av resultater
- Rutiner for budsjettering og rapportering
- Gjennomgang av avtaletekst

Gjenstår:

Gjennomgang av areal

Gjennomgang av parkering

Gjennomgang av hele avtaleutkastet

Statens vegvesen la frem oppdatert framdriftsplan. Det kom to innspill til saker i neste møte: Gjennomgang av avtaletekst på areal og parkering, og presentasjon av trafikkstrømmer.

Vedørende møteplan neste halvår vil kommunen sin møtekalender vedtas i slutten av november. For kommunen passer det stort sett mandager og fredager. Fylkeskommunen har ulike preferanser for mandager / fredager. Sekretariatet sjekker foreløpig mulige tidspunkt med politisk sekretariat.

Møteleder oppsummerte at partene jobber videre med avtaletekstens arealdel med mål om å ferdigstille denne til neste møte.

Statens vegvesen vil legge fram forslag til oppdatert forslag til framdriftsplan.

Forslag til konklusjon: Forhandlingsutvalget tar saken til orientering og forhandlingsløpet fortsetter som foreslått med de endringene som kom fram i møtet.

Sekretariatet for Tenk Tromsø vil legge fram forslag møtedatoer framover.

Neste møte er lagt til fredag 4 november. Grunnet problemer med møtedeltagelse blir møtet flyttet til torsdag 3 november, og utvidet til tidsrommet kl. 09.00 – 15.00.

Forslag til konklusjon: Sekretariatet inviterer til møter på de foreslåtte datoene.

Sak 27/22 Eventuelt

Det var ingen saker til evt.